

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Abszurdumok alkonya

A meglepetések napjait éljük. Márót holnapra a legnagyobb abszurdumok válnak lehetővé. Valahogy úgy fest a dolog, mintha a népek tájékozódása elől eddig felhő fedte volna el a látóhatárt és a sötétségben tapogatózó kisérteket láttak mindennél. Aztán megindult nyugatról egy hullat, a köd megbomlott és a kisütött verőfény első sugaránál látták mindennek, hogy kapkodó félelmük szülte és nevekre csupán nagyra a rémeket.

Az utódállamok közül a kisértektől igazi hazája az S. H. S. királyság volt. A háboru utáni helyezkedési küzdelem itt esőrépült legriasztóbban, a belső viszonyok ebben az országban fajultak el legszembetűnőbben. Titkoszámba se ment, hogy az állam belső szervezetsége erősen megdőlt s hogy a végtelenségig kiéleződött ellentétek már-már a forradalom késeit kísértették. A két szélsőség egyfelől a fiatal királynak, másrészt a horvát parasztpárt republikánus vezérének. Radicsnak nevével gyürkőzött viadalra. Az ösz-szeccsapást elkerülni szinte lehetetlennek látszott. Hiszen a sarkpontok közé iktatott szerv: a kormány, melynek a veszedelmes feszültséget le kellett volna vezetnie, autokratia és sovinszta erőszakoskodásával olyan hajthatatlanul rideggé merevedett, hogy memsák eleve kizárt minden alkalmaszkodó rugalmasságot, hanem folytonosan bekapcsolt ellenállásokkal még fokozta a feszültséget.

Az eredményt láttuk, Radics nem öltözött paraván mögött eleintén a szeparatista, majd köztársaságparti, emigráns és később forradalmár színekbe, moszkvai útjának lábnyomait se hintette be a titkolózás porával. A paraszt-internacionáléhoz nyílt gesztussal keresett kapcsolatot, míg hazulról a politikai merénylettervek kíséző-zeneje zsiabongott utána.

Ez időtájt s talán épp az utolsó órában érkezett a nyugati szélfúvás, mely előbb Macdonald útja elől döntögette ki a szálakat, aztán a reakció bátyafokára csontosodott Poincarét, kevéssel rá Párisot hajtja el konokul megült öröhelyeikről. Az eszeszetteletlen francia országnál nyomába a békés Herriot lépett és a jugoszláv premier helyén a demokrata Davidovics szökött a bakra. Az új kocsis gyepűje friss keréknyomba zököntette az ország dühörgő szekerét, egy suhintás és mire a vérködös szemű nép fölésszénelt, a békésen poroszlikó fogat már ott ült Radics is. Sőt nyugodt de-nével jelenti ki, hogy egész jól el tudja képzelni a barátságot, együttlélet egy haladó-szelemű király jogara alatt.

Mi ez, ha nem az abszurdumok alkonya? Mi történt itt? Megmásult az államforma, amivel a népvezér nyíltan szembe-helyezkedett? Nem. Az állam formája továbbra is a királyság maradt, a fiatal uralkodó sem változott, hisz épp az ő színtén elhatározása nyitott utat az új szellemnek. Akkor talán Radics cserélt köpenyvet? Valószínűtlen. Ez a korábbi antikvárus, nélfutása alatt annyi szívós szilárdaságot, annyi becsületes nyíltságot és céltudatot tanúsított, hogy a perfidia nem tehető fel róla. A nép is megmaradt ugyanannak az ő ék népnek, ami volt és lesz, csupán az

történt, hogy az S. H. S. ország fiatal királva amit tett, azt még idejében. El és reális érzéssel tette. Elég éles szeme volt az első fényvillanásnál már fölsismerni és elég ereje azonnal szétkergetni a toronyban gubbasztó károgo varjakat és kiszórni a népek új otthonából a reakció-atkákkal fertőzött, dohos bútorokat, hogy végül ajtót tárjon a szabad levegőnek és világosságnak.

Ezt a jóakaratu baráti rendezkedést egyszeriben megértette a másik fél is és azokat a szerszámokat, melkkel előbb az elválasztó szakadékot mélyítette; nyomban az ellentétek gőzölgő árkanak betemetésére fordította. A két part összeérkezett. Ma nincs nyugtalankodás, nincs vörös veszedelem és hallgat az irreudenta, a merénylet-tervek híret továbbító sodronyt mintha kettévágták volna és a biztos

konzolidáció reményének útján halad Jugoszlávia.

Az uralkodó és népe megtalálták, mert keresték egymást és mindkét fél megértette a másikat, mert közvetítő nélkül szemtől-szembe, ember az emberhez szólott. A király fölfogta, hogy népe úgy akar élni, ahogy azt létérdekei és nem azom a módon, amint a kormány hatalmi céljai előírják. Belátta, hogy nem a nép van a kormányért, hanem megfordítva, hogy a hatalom alátámasztója, nem az erőszak, nem is a rideg rendszabályok, hanem a jog igazság és őszinte demokrácia. S mikor eldobva a hatalom elnyomó eszközeit saját elhatározásából, ehelyett népe lekét kereste meg, akkor építette országát jövőjét a legsúlytartóbb és legbiztosabb alapokra.

Pálffy né Gúlcsv Irén.

A londoni konferencia az igazi béke kezdete

Herriot beszámolt a francia kamara viharos ülésén

Párisi jelentés szerint a francia kamarát tegnap déltán negyed négy órakor nyitották meg. A kajaatok zsúfolva voltak. Az emevényen Painlevé elnökölt, aki néhány szóval megnyitotta a kamara ülését. Amikor Herriot miniszterelnök belépett: a radikálisok Herriot-ot és a békét éltették. Az üdvözlés után a miniszterelnök az eme-vényre lépett és beszámolt a londoni konferenciáról és a szövetségesek együttműködésének szükségességét hangsúlyozta.

A franciák — úgymond — elháritották a világ rossz előteletét és megoldásra vitték a konferenciát megakasztással fenyegető súlyos kérdéseket.

A jobboldal és a közép viharos lármába fog, ellentmondások hallhatók, de a baloldal helyesl Herriot beszédére. A megoldás az, hogy a jóvátétel hatáskörét módosítsák, de Versaillesnek megfelelő szellemben. (Ellentmondások jobbról, he-lveslés balról.) A megoldásra kétségtelenül legalkalmasabb a választott bíróság, mely független és pártatlan.

Ezután Martv kommunista szólalt föl, aki hevesen támadt a kormány ellen. Emiatt olyan vita keletkezett, hogy az ülést fel kellett függeszteni.

Az újbóli megnyitás szintén heves vitával kezdődött, mely a szocialisták és a kommunisták között folyt le. Bokanovszki képviselő a vita elhalasztását indítványozta, míg az illetékes fórumok hivatalosan nem nyilatkoznak a londoni megállapodásról. Ezt Herriot hevesen ellenezte, mire az indítványt 320 szavazattal 209 ellenében elvetették. Erre az ülést befejezték és holnap tíz órakor folytatják.

Későbbi távirati jelentés szerint Herriot parlamenti beszédében kiéleltette, hogy ha a Ruhr-kérdésben nem állapodtak volna meg, úgy az egész Dawes-terv lehetetlenné vált volna. A szövetségközi adósságokról — úgymond — egy újabb konferencia fog tárgyalni. Nem a jelenlegi kormány hibája, ha ezt a problémát eddig még nem tárgyalták le.

A londoni megegyezés — hangsúlyozta beszédében Herriot — egy új korszaknak hajnala. Nem biztosíthatja még a végleges edven-

súlyt, de bizonyos, hogy a londoni konferencia az igazi béke kezdete-t jelenti.

A francia kamara üléséről a legújabb táviratok, mely ezeket a részleteket adják:

Páris, augusztus 22. A kamara ülésének megnyitására az egész Ház megtelt. Herriot miniszterelnököt megjelenésekor a baloldali blokk lelkesen üdvözli. A jobboldalról néhány közbekialtás hallatszik. Marty kommunista képviselő kibont egy plakátot, amelynek ez a felírása: Megint újabb bűn! A kommunisták ezt kiáltják: Amneszia!

Painlevé elnök megadja a szót a miniszterelnöknek, akit a többség ugra viharisan éltet. A kormánynyilatkozat felolvasását a Ház eleinte csendben hallgatta. Amikor a miniszterelnök megemlítette, hogy a francia delegáció volt az, amely a konferencián a választott bírósági eljárást javasolta, a baloldali élénk tetszése tört ki. Egy baloldali képviselő ezt kiáltotta:

— Éljen a béke!

A jobboldalról és a közepől néhány képviselő ezzel felelt:

— Mi is a békét akarjuk!

Amikor Herriot azt állította, hogy mennél messzebb távolodunk el a háborútól, annál inkább csökken a háborus szellem is, a jobboldalról tiltakozás hangzik föl:

— De nem Németországban!

Des-Jardins képviselő ezt kiáltja:

— Ugyanezt mondták 1914-ben is!

Herriot, anélkül, hogy polémiába bocsátkoznék, elismeri, hogy a Ruhr-videk kiűritésének problémája uralkodott az egész londoni tanácskozásokon és a Dawes-terv végrehajtása lehetetlenné vált volna, ha a Ruhr-kérdést kielégítően meg nem oldják. A francia delegációnak érté-sére adták, hogy nem halmozhat föl különleges és ugyanakkor általános zálogokat. A miniszterelnök utal arra, hogy a francia minisztertanács egészen függetlenül elhatározta, hogy a megszállást egy esztendőre korlátozza. A kormánynak vá-lasztania kellett különakció és a szövetségessékel való együttes eljárás közt.

Az ülést a nyugtalanság és a kommu-

nista Martynak a kormány ellen intézett támadásai miatt félbe kellett szakítani. Amikor az elnök újra megnyitotta, heves vitatkozás támadt a szocialisták és a kommunisták közt. A legközelebbi ülés pénteken délelőtt lesz.

Páris, augusztus 22. A szenátus mai ülésének elején a baloldal Herriot miniszterelnököt nyilatkozatának fölolvásásakor lelkesen üdvözölte és a beszéd végén is óvációban részesítette. A kormány a vita elnapolását kérte. Amikor ezt az indítványt szavazásra bocsátották, az egész baloldal fölállt. Az ellenpróba elrendelésekor mindössze két szenátor állott föl.

Berlin, augusztus 22. A német birodalmi tanács szintén ülést tartott és Braun porosz miniszterelnök a londoni konferencia eredményeit súlyosnak tartja. A nép és a gazdasági élet számára — úgy mond — a Ruhr-megszállás még egy esztendőig is rendkívül súlyos, mégis — hangsúlyozta — a porosz kormány nem vállalhatott felelősséget a visszautasításért, de elvárja, hogy a birodalmi kormány mindent megtesz, hogy a megszállottak sorsa enyhüljön és mindenképpen igyekezni fog, hogy a német közigazgatás és igazságszolgáltatás helyreálljon.

Berlin, augusztus 22. A német sajtó a nemzetipárt felelősségteljes helyzetét cseteli és rámutat arra, hogy mi lett volna a helyzet, ha Londonban a szövetségesek javaslatait elvetik.

Ma van az állampolgárok összeírásának utolsó napja

Az állampolgárok összeírása a mai nappal befejeződik, úgy, hogy újabb jelentkezőket most már nem vesznek fel és csak külön kérvénnyel kell hogy kérjék az állampolgárok névjegyzékébe való felvételüket.

Az utóbbi napokban a jelentkezők száma erősen megnövekedett és összesen 19200 jelentkező családfővel vetek fel jegyzőkönyvet.

Ha családonként 3—4 tagot számítunk átlagba, akkor is körülbelül 60—70 ezerre tehetjük a Nagyváradon lakó román állampolgárok számát.

De hozzávetőleges számítás szerint is legalább tízezer olyan állampolgárságra jogosult van Nagyváradon, aki hanyagságból nem jelentkezett és aki ma, az utolsó nap sem áll a bizottság elé, és csak körülményes eljárások után juthat állampolgársághoz. Tízezerre lehet tenni azoknak a számát is, akik jól tudják azt, hogy román állampolgárságot a törvény értelmében amugy sem nyerhetnek, éppen ezért nem is jelentek meg az összeíró bizottság előtt.

Az állampolgárok összeírása a városra egyáltalában nem jelentett újabb költséget, mert minden egyes személytől 5 leit vettek el és ha 60 ezerre is vesszük csak a névjegyzékbe felvett polgárok számát, ez maga 300 ezer lei. De ezenkívül naponta 40—50 állampolgársági bizonyítványt adnak ki. Előbb husz leit szedtek egy-egy bizonyítványért, legutóbb egy tanácsi határozattal ezt 50 leire emelték. Ebből tehát legalább 2500 lei folyik be naponta a városi pénztárba, vagyis havonta átlag 60—70 ezer lei.

Az összeírás befejeztével fog dönteni a tanács, hogy az összeírást teljesítő tisztviselők a rendes fizetésükön kívül ezért a hatalmas munkáért milyen jutalmat kapnak. Fedezet van rá és remélhető, hogy a város nem lesz szűkező tisztviselőivel szemben.

Dr Dräle Parfüme illúziói, Mallatine crém és puder, Nyárfahajvix, illúzion

kőnívizei, Sh-mpon stb. stb.

békeimőségben ismét kapható az összes drogeriakban és illatszertárakban

Főraktár: FARKAS ISTVÁN Apolló-drogeria.

Eltűnt az elásott tízezer ezüst korona

A forradalom utáni zavaros időkben egy nagyváradai uriaszony tízezer ezüst koronát elásott saját házában pincéjében. A kincs elásása az akkori időben nem volt szokatlan. Az első forradalom után jött a kommun, mindenki mentette vagyonából azt, amit lehetett. Különösen az ezüst és aranyérméket, ékszereket rejtették el előszeretettel, mint amelyeknek az értékük, bármi is történik, megmarad. Sőt emelkedik.

Az említett uriaszony is elásott tízezer ezüst koronát éjszaka, egyedül úgy, hogy a kincs elásásánál tanu nem volt. Évekig feküdt ott a nagyértékű ezüst korona, míg most, hogy a viszonyok meglehetősen konszolidálódtak, elhatározta, hogy felássza az ezüstöt. Az ásatás meg is kezdődött, azonban

az uriaszony nem találta meg az ezüst koronákat.

Nem is emlékezett, hogy pontosan hová rejtette és így kénytelen volt az egész pincét mintegy félméter mélységben felásni. Akkor sem találta meg.

Elképzelhető az uriaszony kétségbeesése, most, hogy nyoma sincs az ezüst koronáknak. Nem is sejti, hova lehetett, a pincében idegen ásatásnak nyoma sincs. A tízezer ezüst korona értéke körülbelül félmillió lei.

A Gerbaud letelepedése Erdélyben lehetetlen

A budapesti Gerbaud Erdélyben le akart telepedni. A cég képviselőjében dr Radocza György, akinek a felesége Kugler-leány, Nagyváradon járt s tájékozódott az itteni viszonyok felől. A cég terve — az itteni részvényesek információja szerint — az volt, hogy megvásárolja egyik Bémer-téri kávéházat s ott fiókot nyit. Arra az esetre, ha a Szent László-tér a király-szobor elhelyezése s parkirozása után nem lenne tisztán a nép és katonaság szórakozó helye, hanem egy elegáns park, a „Dácia“-kávéház megvásárlásával nyitná meg a Gerbaud-t. E mellett a cég egy gyárat alapítana, amely ellátná Erdélyt Kugler-süteményekkel úgy, mint békeidőben, az ismert csomagolásban. Az alkudozások meg is indultak a Bémer-téri kávéháza, közbe jött azonban a munkügyi miniszter rendeleete, amelyet a „Nagyvárad“ közölt s amely a terv megvalósítását lehetetlenné teszi.

A miniszteri rendelet ugyanis még az itt dolgozó külföldi munkások létszámát is csak a legszükségesebbre redukálja, újabb letelepedéseket nem engedélyez. A Gerbaud pedig törzsmunkásokat hozott volna a gyár részére, mert Erdélyben földös számmal nincsenek hasonló szakmájú szakmunkások. E nélkül pedig a gyárat megindítani nem képes a cég. Valószínű, hogy jóideig érvényben marad a miniszteri rendelet s így a Gerbaud letelepedése s fiókjának megnyitása egyelőre csak terv marad.

Ugyanigy tervben van egy amerikai vállalat letelepedése a vasútnak Nagyvárad—Csucs közötti szakaszán megvásárlandó területen.

A vállalatot egy nagyszabású volt ékszerész alapítja, aki Amerikába vándorolt ki ezelőtt 15 évvel s a helyszínen tanulmányozta New-yorknak csirkével és hízalt szárnyasokkal való ellátását. A cég Románia minden nagyvárosát ellátna hízalt szárnyasokkal s e célra nagy területet vásárol Nagyvárad közelében, a vasut mentén s a területen kisvasutat épít. Amerikában vásárolta a legtekélyesebb csirkéköltőgépeket, amelyeket már be is csomagoltatott. Most a vasúttal van tárgyalásban abból a célból, hogy a szükséges nagyszámú vagont kellő időben, állandóan megkaphassa. Ha a külföldi munkások számának megszorításáról szóló rendelet érvényben marad, a vállalat aligha létezik, mert amerikai földmunkások szükségesek e nagyszabású letelepedéshez.

Átdolgozták a város költségvetését

A városi költségvetés átdolgozására most került sor. Egyrészt, mert jövőre a költségvetést teljesen a regábeli városok költségvetéseinek mintájára alakítják át, másrészt, mert egyes olyan új jövedelmek vannak a városnak, aminek hovaforrásáról nincs szó az idei költségvetésben. Így 800 ezer leinél nagyobb összeg folyik be a pénztárba a felelmelekből következőképpen.

Ezzel kapcsolatban Benedek Aladár pénzügyi tanácsos újból felvetette a legigazságtalanabb városi taxa, a köztisztviselési taxa megváltoztatását. A legnagyobb igazságtalanságnak tartja maga a pénzügyi tanácsos is, hogy egy Bémer-téri emeletes ház ugyanannyi utca-seprési taxát fizessen, mint a külvárosi, három utcára néző proletár-tömeglakás. Ezért új tervezetet terjeszt a tanács elé. Az emeletes házak e szerint annnyal szorzott illetéket fizessenek, ahány emelet van. Ezenkívül indítványozza, hogy ne két, hanem háromféle fizetési kategóriát állapítsanak meg és a külvárosok csak a legalacsonyabb illetéket fizessék. Végül indítványozni fogja a tanácsnak, intézzenek feliratot a miniszterhez, hogy ezt a taxát ne a ház folyómétere, hanem a lakbérösszeg után számítsák, mert ez a legigazságosabb és legréalibb számítás. Ezzel a város bevétele is emelkedni fog, mert a mai bevételek mellett 600 ezer lei többletkiadása van a városnak ennél az üzemnél.

Dorian Terrasse és Dorian Filmszínház
9 órákor 3 és 6 órákor

Ma, szombaton

A vérző aréna

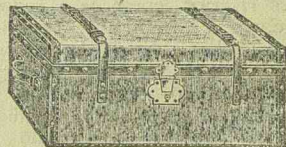
Dráma 8 felvonásban, a spanyol bikaviadorok életéből.

A főszerepben:

Rodolpho Valentino

DORIAN FILM

➡ Egy részben ➡

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám alatt egy külön detail áruosztályt rendeztünk be elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszainknak és iskola-táskáinknak eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárunk elkészítését méretek szerint, ugyancsak vállalkozunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár
Str. Cuza Voda (Szaosval-utca) 18. szám.

Theil szalámi Sibiu -- Nagy-zeben

Megnyitották Széchenyi püspök hagyatékának kiállítását

Tegnapelőtt reggel nyílt meg Püstyén-füredőben az elhunyt Széchenyi Miklós nagyváradi püspök hagyatékának kiállítása. A nagyrétű műkincsek jelentékeny részét egy szlovák konzorcium szerezte meg, amely konzorcium Pollák József dr.-t, a Képzőművészeti Múzeum igazgatóját, az ismert műértőt bízta meg a kiállítás rendezésével és az aug. 31-én kezdődő árlejtés vezetésével.

A belépés pillanatában azonnal szembeötlök az aukció egyik legértékesebb darabja, a tizenhét századbeli spanyol iskolás Szent Hieronymuskép. Valószínű, hogy Zurbaran, a nagy spanyol mester műve ez a remekmű, tiszta barna tónusban tartott festmény, de ha csak Zurbaran környezetéből is való, kétségtelen, hogy a legizgalmasabb barokk végtelen felé epedő, konturaltan művészete szőlőjéből. Az 50.000 koronás kikiáltási ár, mint valamennyi tárgynál, ennél is csak a becserélt felét jelenti s valószínű, hogy az árverésnél jóval nagyobb összegért fog elkelni. Miként e Zurbaran-kép, a többi régi mestermű is barokk művészekről ered. Az olasz barokkot Giordano Luca egy bibliai jelenete és Giacomo Bassano (Jacopo dei Ponte), "Három álló szent"-je képviselik. — Tiepolo Gian Domenico már az újabb velencei iskolából került ki (a 18. század végén élt), de képen itt-történeti és nagy barokk tradíció: a mozgalmasság, a „sauce brune” és az alakok erőteljes testformálása. — Németalföld gazdag festészetéről beszélnek Bloemaert, Griffier, Molenaer, Poetmbruch, Teniers, Wouwermans, Porter és Cuys művei s ha nem is standardművek, mégis mindegyikükön ott van a holland iskola jól-eső befejezettsége. — Rottenhammer „Krisztus siratója” és Rugendas Németország komoly barokkját hozza, míg Bouguignon, de főleg Monnoyer virágcsendélete már Watteau és Boucher Franciaországának édes és rokokóízére emlékeztetnek. (A két Monnoyer kikiáltási ára 25.000 kor.)

A barokk mesterek után számban és jelentőségben rögtön a XIX. század német mesterei jönnek. A klasszicizáló kort néhány portré hozza (Ebert, Amerling, Abel, Waldmüller), a későbbi müncheni iskolát Lembach egy bájos tanulmányfeje. A realiztikus Menzelnek csak egy finom énekesnő-tanulmányát látom. A romantikusok egy nagyon szép Rudolf Altalt vonulnak föl, de jelentősebbek az osztrák és a bajor genrefestők képviselői. Amerling parasztféje, Defregger tirolja, Friedländer, Kaulbach, Pettenhofen, Sitzweg magas nívóval képviselnek. Az újabb németekről, Grüntzernről, Klingerről ugyanezt kell mondanunk, Liebermann gyönyörű paszteljének 60.000 korona a kikiáltási ára.

Az öt év óta nem látott magyar művészet felújul emlékeztünkben egy-két régi mesterünk képének láttára s még az újabb budapesti fejlődéséből is kapunk némi ízelítőt. A régebbiek közül itt van mindenekelőtt Munkácsy „Egy sebesültet visznek el a csatából”. Komor, sötét kép, magyar melankólia, szomorú színek, valamiképpen emlékeztet Vörösmarty páthoszára. 12.500 korona a kikiáltási ára. Brück Lajos „Muzsikusi gyermekei”, Deák-Féner Lajos szolnoki vására, a pozsonyi Keleti Gusztáv „Hazatérő”-je, Pataky és Zombory képei a magyar festészet alig-alig elmúlt hőskorát hozzák emlékeztetnek, míg László Fülöp egy eléggé jelentéktelen alkotása, a kassai Eder Gyula és Kolozsvári Lajos már a győzelmes új magyar festészetet vezetnek.

Talán a legérdekesebbek a szlávok, már csak idegenségük miatt is. Első pillanatban frappánsan hatnak nagy vásznaikkal, melyeken minden modern probléma és neuraszténia egyesülve látszik. Nagy, zseniális munkáknak tűnnek ezek a képek, de ha közelebbről végigjárnánk őket egyet-egyet, minden esetben ráismerünk a nagy elődre, akinek szinte filológiai átérzését kapjuk. Hatás, fiók Courbetek, Manetek, Monet-ek, Pisarok bontakoznak szemünk előtt.

A katalogizált Ruysdael és Reynolds képeket nem állították ki, ámbar a reprodukciók után ítélve a művek a hagyatéki anyag legértékesebbjei közé tarthatnak.

SZEPSEGNIBAIT tökéletesen eltávolíthatja, archaizációt, szemölcsöt végleg, utónyomokat nélkül. **D. Sternberg Helén** kozmetikai intézetében, **Mária Királyné (Bémar)-tér 3. I. em.**

Zágrábban tartja a kisantant konferenciáját

Bukarestből jelentik: A Lupta diplomáciai forrásból nyert értesülés alapján közli, hogy a kisantantot szeptemberben rendkívüli konferenciára hívják össze. Ennek oka Radics befolyása a jugoszláv kormány külpolitikájára, amelynek hatása alatt a Davidovics-kormány precizizálni akarja a kisantant politikai állásfoglalását az orosz kérdésben. Ha a másik két kormány hozzájárul e javaslatához, egy konferenciát szeptember végén Zágrábban fogják megtartani. A horvát fővárost a horvát nép iránti figyelemből ajánlja a

Davidovics-kormány, egyben célszerűségi szempontból is, mert Zágráb közel van Genfhez, ahol a kisantant külügyminiszterei résztvesznek a Népszövetség konferenciáján.

Duca külügyminiszter, Titulescu és Petrescu Comen fogják képviselni Romániát a szeptemberi népszövetségi ülésen. Duca külügyminiszter, Marinkovics az új jugoszláv külügyminiszterrel Zágrábban fog találkozni, mivel Marinkovics a genfi ülésen nem vesz részt.

Ma ér legközelebb a Föld a Marshoz

Meteor-hullások és üstökös-járások lesznek

A csillagászati tüneményekből az idén alaposan kivesszük a részünket. Augusztus 23-án a Mars földközeli lesz. Mikor a Marsról beszélünk, megérkezünk a bolygórendszer leginkább ismert világához, ahhoz, amely közvetlenül a miénk után következik a Naptól való távolságok sorrendjében. Maga az a bolygó, mely oly érdekes változásokat mutat, hogy mindenkiünk szívesen elindulna erre az útra, ha rendelkezne azokkal az eszközökkel, melyek bennünket ezen célhoz eljuttatni volnának képesek.

Mily érdekes volna 25 évet ott tölteni s azután visszatérni a földre és látni a haladást az emberiség életében a tudomány és művészet mezején és az ipar lassu haladásában. A Mars fénye vöröses tüzess, mint egy láng úgy néz ki, mintha égne. Amilyenek látjuk ma, olyannak látták őseink is.

Láttuk a Meteor-hullást augusztus 10., 13. és 14-én este. Látni fogunk november 14-én hajnalban, mely felül fogja műlni az augusztusit.

Augusztus 14-én volt teljes holdfogyatkozás. Elérkeztünk az égitünemények egyikéhez, mely a legmeglepőbb és a legismertebb is.

A nép igen sok babonát tulajdonított a multban a holdfogyatkozásnak. Holdfogyatkozásnak tulajdonították Nyctas athéni hadvezérnek halálát és seregének Szicíliában való megveretését, mely veregés volt kezdete Athén hanyatlásának. A holdfogyatkozások ma már nem okoznak rémületet, amióta tudja mindenki, hogy ezek a holdnak, földnek és napnak kiszámított mozgásai.

Az üstökösök az összes csillagok közt kétségkívül azok, melyek feltűnése leginkább megragadják a halandó figelmét. Ritkaságuk, egyszerűségük titokzatos képük rendíthetetlen, nyugalmuk lázba ejtik az embereket.

Novemberben a Tuttle és a Tem-

pel üstökösök lesznek láthatók. A Tuttle pályáját 1853-ban számították ki, visszatért 1885-ben és 1892-ben. A Tempel, melynek pályáját 1869-ben számították ki.

Decemberben az Enecke üstökös lesz látható, melynek időszakoságát 1819-ben mondták ki és azóta minden 3 évben beigazolást nyert.

A Mercur május 7-én vonult el a napelől, elvonult 1914-ben és 1927-ben újra el fog vonulni.

Bürger Imre.

A Mars kérdéséhez most a csillagászat egyik legnevesebb mestere és portája, Flammarion Camille, is hozzájárul.

A híres francia csillagtudós szerint öreg hiba mereven ragaszkodni ahhoz a véleményhez, hogy a Mars élettelenül szárgul örök jégvisztaival a még sokkal hidegebb úrban, mert a teleszkopok számtalan bizonyítékát lesték ki annak, hogy a rokonszenves bolygón igenis intenzív élet honol. Pár hónap óta ugyanis világosan látjuk a rengeteg jéghegyek fogyását; óriás sötétlő szakadékok támadnak a hófehérségben; homályos foltok keletkeznek; tavak és tengerek az éledő Marson. Mi ennek a magyarázata? Nem egyéb, mint hogy a Marsra ugyanaz a Nap hat, mint a mi Földünkre: ott is tavaszt és nyarat teremnek a napsugarak. Ezt a tüneményt észlelhetjük a bolygón akkor is, amikor harminc és tizenöt évvel ezelőtt szintén a Föld közelébe gördült. A Nap tehát ott is megteremti az életfeltételeket, természetes azonban, hogy ez az élet ott egészen másminő, mint nálunk. Hiszen tudjuk, hogy egy földi lény, aki nálunk 70 kilót nyom, a Marson csak 26 kilót nyomna; a nap 41 perccel hosszabb, mint nálunk; az esztendő pedig 686 nap, 23 óra, 30 perc és 41 másodpercig tart. A levegő is sokkal könnyebb és átlátszóbb; félelmes óceánok sincsenek, csak kisebb tengerek; s a teleszkopok zöldelő vegetációról is hírt adnak. S gyönyörködhetünk a nagyító lencse varázsmén át a Mars pirkadó hajnalában, vakító deleiben, bűbajos, hangulatos estéi-

Atlantic nyári mozgó

9 1/4 órákor

Apolló mozgó

6 órákor

Ma, szombaton utoljára

A világ legszebb, legpazarabb kiállítása filmje!

NIBELUNGEN I. része

Mérsékeltlen felemelt helyárak.

Elővételi pénztár délelőtt 10 órától.

Szombaton délután 3 órákor mérsékelt helyárak mellett

AZ V. OSZTÁLY

diaktörténet és egy 2 felvonásos bűvész

A megbabonázott vendéglő

ben. Igen, igen, kiált föl Flaminion, ott is él az élet, amely persze az érdekes planéta viszonyaihoz alkalmazkodik.

Az iparostanulók tanítási idejéről

A „Nagyvárad” 1924 aug. 16-iki számában megjelent ipartestületi gyűlésről hozott tudósításban az egyik iparosmester által felvetett amaz indítványra, hogy a tanonciskolai órák száma sok s kéri ennek csökkentését, valamint, hogy a vallásos gyakorlatok a műhelyi-munka rovására esnek, — miután nincs alkalmam az iparosok gyűlésein személyesen megadni a kellő felvilágosítást, — jónak látom a dolgok megvilágítása céljából a következőkben eloszlatni egy az összparosság, mint a felszólaló mester ur aggályait.

Az ipariskolai tankötelezettséget az 1884-ik XVII. t.c. mondja ki, melyet a román impérium magáévá tett; efelől vitázni fölösleges, de nem is lehet, mert hogy az ipariskolára szűkség van, az kétségen kívül áll.

Ugyanezen törvény mondja ki azt is, hogy az iparostanulók hetenként hány órát tartoznak iskolába járni; nevezetesen: legalább heti 4 órány közismeretre, 3 órány általános és szakrajzra és 1 órány hittanra, tehát összesen legalább heti 8 órány. Igen természetes, hogy az új államnyelv elsajátítása végett, — mely az iparosságnak emiatt érdeke — a minimálisra szabott 4 közismereti órát még 1-el meg kellett toldani. Részint a heti 9 órány tanítás céljára beosztása, részint a 3000-re felszaporodott növendék létszám megfelelő elosztása miatt lehetetlen egyik-másik mester ama óhajának teljesítése, hogy t. i. a tanítási idő az esteli órákra tétesse át.

De maga a törvény is utasítást ad, midőn világosan kimondja, hogy „az iparostanulók kötelesek két munkafélnapon iskolába járni.” S miután a gyermekek vasárnap templomba küldendők; reményem, ezt a „két félmunkanapot” sem esti 6 órány kezdettel értelmezzük, de ha szinte úgy értelmeznék is, utját állja a törvényhez csatolt végrehajtási utasítás, mely szerint „a tanítási időt az iparhatóság állapítja meg az ipariskola igazgatójának meghallgatása mellett.”

S ha az iparosság egy része sokalja a tanulók iskolába járására fordított két félnapot, azzal érvel, hogy így nem lesznek képesek a mesterségükhöz feltétlenül szükséges műhelygyakorlatok megszerzési, mint legjobban megoldást csak azt ajánlom, amiért régóta küzdök, hogy t. i. vessen véget az iparosság ama ferde gyakorlatnak, hogy tanulói egy részét különféle ürügyek alatt nevéstégesen kevés időre szegődött be, amiből természetesen sem az iskolára, sem műhelygyakorlatra nem juthat kellő idő, s legfeljebb csak a kontórák számát gyarapítja. Hogy tehát együttesen iskola és műhely egész embereket nevelhessen, egyedüli orvosság, hogy a tanulókat annyi időre szegődtesük be, hogy abból az iskolára is, műhelygyakorlatra is elegendő idő jusson.

Ami végül azt az óhajot illeti, hogy a tanulók hittani órarendje változtattassék meg és hogy a tanulók hittani oktatása, vagy vallásos cselekményei a növendékeket a műhelyi munkától ne vonja el, erre nézve azt mondhatom, hogy törvény értelmében a vasárnapi munkaszünet, tehát a növendék vasárnap szabad lévén, sokkal inkább helyes, ha azt a templombamenésre, ifjúsági egyesületeken és más szívet és lelket emelő előadások halgatására fordítja, mint ha az után, vagy más egyéb erkölcsrontó helyen kóborog. S a hittani órákat kivéve, évenként csupán egyszer a husvétii gyónás, vagy a reformátusoknál a konfirmáció napján hívjuk fel és vonjuk el a növendékeket esetleg a műhelyi munkától.

Egyébiránt a szent cselekmények idejének meghatározása szintén nem tőlünk függ: azt a felekezetek hitoktatói útján önmaguk határozzák meg.

Végül rámutatok, hogy a népoktatási törvény kivétel nélkül ismétlő iskolatípusra kötelezi a leggyorsabb falusi gyermekeket is. Mennyivel inkább szükséges ez a városi iparos elemnek, akik iskola nélkül, mesterségük elemeit sem képesek elsajátítani, még kevésbé annak bővebb ismeretét, melyeket később mester vagy segédkoruknál, drága pénzért tudnak csak elsajátítani.

Amikor városunk illetékes faktori belátva, hogy a nappali munkában kimerült iparostanulókat éjjeli oktatással sem tanítani, sem pedig sikeresen nevelni nem lehet, huszonöt évvel ezelőtt elhatározták

a nappali tanítást, egy negyedszázaddal ezelőtt az ipar reprezentánsaitól még nem várható annyit a világ, mint ma, amikor emberek repülnek a levegőben és a technika vívmányaival csodálatos dolgokat produkálnak. Hogy várhatnánk a honi ipar feléledését, szaktudást és invenciót az olyan iparostól, aki elől az ismeretszerzést balintézkedésekkel elvonnánk. Már pedig csak városunkban 3000 olyan ifjú van, akik az ipari pályán keresnek érvényesülést s akikből a kor követelményeivel lépést tartani tudó intelligens iparos elemet óhajunk nevelni.

Ne bántuk tehát az iskolát!

Iuliu Muth,
ipariskolai igazgató.

Kilenc életet visszahoztak a fekete mélységből...

Hogya szelíd feleség lennék és nem nyomorult nő
Hé volnék, kacajos s csókolóm uramat.
Ezt dalaél egy éjl csoportba' Velence szeméjé
S még sose hallottam ily bús tiszta imát.

Goethe.

Lent a városvégén hunyszemű zsalugáterek mögött árulják a szerencsétlen leányok testét, lelkét. Alacsony vágyak céltáblája mindegyik: olyan az arcuk, mint a lárvá, izléstelen tarkaruhájukban nyirkos zongoraszóra ropják a táncot. A modern korban talán ők az egyedüli rabszolgák, akiknek minden lépésére figyel a gázda.

Hogy ki kényszeríti őket a borzalmak házába? Senki. Talán a vérük, vagy a sors. A sors, amely a külvárosi proletár-lányokat megejt, selymek, gondtalan, könnyelmű élet, a sors végtelenné látszó útjain, mely mind, mind alig kivétellel a városégi táncosházba fut be. A sors és a különös életkörülmények azok, amelyek ledorongozzák a nőt, aki egyszer megbottlott és soha többé nem tud, nem is akar talpra állni...

Számtalan könyv, tanulmány, irányregény jelent már meg a siralmas sorsban élő páriákról. A rablógylkosnak sokkal több becsülete van az emberek előtt, mint ezeknek a megtépzott, szerencsétlen lelkeknek. Az után felve járnak, mint a belpoklosokat kerülik őket. Évekig nem szólnak hozzájuk szívből, gyengédien.

Nem védi őket senki, nekik soha sincs igazuk, a gyűjtő fogalom, — amely annyi szegényt és megálatatást tartogt számukra — örökre kiközösítette őket a társadalomból. Szerelm, szeretet, gyöngédség soha nem sít a szerencsétlen páriákra.

Ha már súlyosan elkinozza az élet valamelyiket, vagy elhagyja az a látszólagos szerető, akire összekuporgott garasait kölki, akkor jön a zsirosszóda, vagy a veronál. Kétsoros rendőri hír a lapokban és már senki sem emlékszik többet a szerencsétlenre. Társaik sem.

Ők az utolsó stáció, utánuk már nem jön senki...

A nagyvárad államrendőrségén külön ügyosztály kezeli a prostituáltak ügyét. Minden panaszzakkal oda kell fordulni és családi ügyüket is az erkölcsrendészeti ügyosztály utján kell elintéznük. Az elmúlt héten kilenc ilyen nő kérte, hogy írják ki a külvárosi örömtanyáról, mert férjhez mennek.

A rendőrtiszt nagyot nézett a különös, bár nem szokatlan előterjesztésén, de, miután mind a kilenc nő felhozta völegényét, akik újból kijelentették, hogy készek már akár holnap is törvényesen megesküdni, örömmel adott távozási engedélyt a kilenc nőnek.

Érdemesnek tartottuk feljegyezni foglalkozás és kor szerint a férfiakat, akik törvényes hitvesükké tették a szerencsétleneket. Mindegyik férjjelölt tul van a huszonhat éven, tehát nem ifjú megdondolatlanságból ígérték a házasságot. Van közöttük két mérsáros, egy villanyszerelő, egy marosvásárhelyi magántisztviselő, egy altiszt, két nyitl üzlettel ren-

delkező kereskedő, egy pincér és egy kőműves vállalkozó.

— Háboru utáni tünet ez — mondja a rendőrtiszt, — vagy idegelferdülés, higgye meg.

— Semmiféle tünet — szolt az egyik völegény, — hűséges élettársat akarunk és ezekben a szegény leányokban feltaláltuk azt. Nem akarunk hazug módra élni és meggyőződésünk, hogy ezek a leányok soha nem hagynak cserben bennünket.

Kilenc életet hoztak vissza fekete mélységből. Kilenc lelket váltott meg kilenc ember, akik élet-társuknak választották ezeket a szomorú páriákat. Biznak magukban és biznak egymásban.

Föl kellett ezt jegyeznünk, most a rádió, a repülő bomba és halálsugarak századában és ideálitjuk szomorú mementóként Goethe versét és azt, hogy még vannak páriák, akiket könnyek és szomorúságok után mégis kiemel a sors.

(b. gy.)

Bratianu felhívást intéz az összes politikai pártokhoz

Bukarestből jelentik: Kormánykörökből nyert értesülés szerint az a hír terjedt el hogy Bratianu Jonel miniszterelnök az Avram Jancu ünnepek alkalmával, felhívást intéz az összes politikai pártokhoz, az erők egyesítése érdekében. A miniszterelnök ezzel bizonyítani kívánja, hogy ő hajlandó megegyezésre jutni a nemzeti párttal.

A brazilai forradalom még nagyobb szerencsétlenségbe döntötte a kivándorlókat

Budapestről jelentik: A Rio de Janeirol holland követ Magyarországra brazilai képviselője jelentést küldött a magyar kormányhoz a brazilai forradalomról. A jelentés szerint a forradalomban nagyon sok magyar vett részt és az áldozatok között eddig harminc magyar halottat és közel ötszáz sebesültet számoltak össze. A magyar munkanélküliek száma meghaladja a tízezret. A jelentés sötét színekkel ecseteli a brazilai magyar kivándorlók helyzetét, amely soha nem volt valami rózsás, de

ez a forradalom még elképzelhetlenebb nyomorúságra sodorta az összes kivándorlókat.

A magyar kormány a holland királyi követ jelentésének vétele után nyolcszáz font sterling adományt küldött a brazilai magyarok felegyezésére. Ez az összeg olyan kicsi a nagy nyomor envhiésére, hogy aligha hisszük, hogy a válságos helyzetbe sodort brazilai magyarokhoz ezzel segítve lesz.

„HERCULES” Fehérneműgyár
Calea Victoriei 1.
Kolozsvári-ut
Telefon: 698.
Válal Versenyen kívüli árban

Uri fehérneműeknek és teljes kelengyének méret utáni készítését u. y saját, mint privátanyagból. Női luxusheműeknek és teljes mennyasszonyi kelengyének elkészítését ugy saját, mint privátanyagból. Kereskedők részére női és férfi fehérneműek elkészítését ugy rendelésre, mint raktárra commerce és luxuskivitelben bármilyen nagy mennyiségben a legrovidebb időn belül. Kívánatra házhoz is megyünk!

Vegyes páros: Dr. Lupu, Széllné—Blejér, Reisinger Annus 6:1. 6:3; Kiss Pál Kiss Magda—Grósz, Jakobi Lili 6:1. 6:0; dr. Bohus, Obethkóné—Deutsch, Mészárosné 3:6. 6:3, 8:6.

* Kik vesznek részt az országos uszóversenyen? A Törökvs országos uszóversenyének a napja mindjobbán közeledik. Az érdeklődés azonban nem lanyhul, sőt ellenkezőleg növekszik. Még az utolsó tízenkét órában is érkeztek nevezések. Ezek közül is tekintélyes számot képvisel a TAC uszónak a nevezése. Átlapoztuk a nevezési íveket és a következő országos hírű játékosok neveit sikerült feljegyezni. Sostarich, Csendes és a Schlosser-testvérek a Kinizsiből, Pusztafi, Heijn, Öváry a KAC-ból, Schulmeister, Gnödig, Sugár és Csizsár az MSE-ből, Ciupe a CFR Muresulból, Giurgiu a Vulturulból, Bergesz a Glória CFR-ből és még igen sok neves és az eredményeket befolyásoló játékos jelentette be részvételét a versenyre. A verseny utolsó száma MSE—Törökvs vízpoló mérkőzés lesz. Maga a vízpoló oly sok rokonságot árul el a footballal, hogy benne még a labdarúgás rajongói is gyönyörködhetnek. Amellett pedig mindvégig fair, durvaságot nélkülöző, élvezetes játéknak is ígérkezik. Tekintve a két csapat ezidei szerepléseit, a mérkőzés teljesen nyílt. Az eredmény fogja eldönteni, hogy melyik Románia legjobb vízpoló együttese.

Egyébként az uszóversennyel kapcsolatban a Törökvs a következőket közli: Az uszószaosztály a Törökvs I. I. b. és ifjúsági csapatai részére versenyszámokat írt ki, melyek díjazva lesznek. Felkérjük azokat a játékosokat, akik a versenyen részt akarnak venni, nevéseiket Szilágyi Andrásnál, illetve Farkas Pálnál adják le szombat estig. Egyben felkérjük a Törökvs tagjait, hogy hozzátartozóikkal együtt az uszóversenyen — tekintet nélkül bármilyen mérkőzésre — okvetlenül jelenjenek meg. Az uszóverseny befejezése után táncmulatság lesz, melyre külön meghívót nem bocsájtunk ki. Beléptidíjak mérsékeltek lesznek és a visszautazás tekintetében kellő intézkedések tétettek. Az ügyvezetőség.

TÓZSDE

Zürich, augusztus 22. Nyitás: Newyork 532 egyen., London 2404 fél. Páris 2920, Bukarest 245. Budapest 0.0069 fél. Bécs Bukarest, augusztus 22. Zárlat: Devizák: Páris 1186, London 975, Newyork 216, Róma 970, Zürich 4095, Bécs 3060, Prágá 650.

Valuták: Font 980, frank 1215. svájci 41, lira 990, dinár 260, dollár 214, osztrák 32, magyar 28, szokol 640.

Zürich, augusztus 22. Zárlat: Berlin 10 0-a 127, Amsterdam 207, Newyork 533 egyen., London 2401, Páris 2890, Milánó 2367 Prága 16, Budapest 69 fél, Belgrád 662 fél, Bukarest 245, Bécs 0.0075 egyen.

Budapest, augusztus 22. A pénteki értékpapírpiacl zárata: Angol-Magy. 47, Hazai b. 164, Magy. H. 578, Leszám. 89, Osztr. H. —, Salgó 590, Rima 124. Közut 50, Városi 60, Déli 61, Államv. 480, Bosnyák Ag. 50, Földh. 280, Hermes 43. Ingatlan b. 215, Forgalmi b. 37, Ker. H. 27, Merkur 10, Ker. b. 1260, Belvárosi 27. Magy. Ált. Tak. 140, Conkordia 37, Viktória 232, Kohó 460, Magy. —lt. közsém 3025 Urikánvi 970, Globusz 28, Csáky 13 fél. Fegyver 1380, Ganz-Danub. 2860, Ganz-Vill. 1500, Győrfi-Wolf 80, Hoffher 138, Láng 122, Lipták 12, Schlick 5850, Wörner 28. Osztr. légsz. 520, Baróti szesz 28, Boni 64, Danica 72, Egisz 130, Flóra 126, Goldberger 81, Klotild 290, Pesti Hazai 3675, Első Bp gőz 132, Beccsini 75, Drasche 210, Cukor 2680,

Österm. 464, Gummi 17, Marosv. petr. 110, Oceán 21, Olajipar 71, Ált. fa 2, Egy. fa 20, Guttman 1275, Tröszt 54, Lichtig 6750, Szlavónia 82, Nasici 2375, Rézbánvai 120, Szlavónia 82, Adria 25, Atlantica 27, Truszt 140, Karton 87, Egy. Bp. Föv. 126, Borsod-Misk. 123, Hungária gőzm. 94, Borsodi szén 111, Magnezit 2050.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Érdeklődők. Hírlapírók sorsjegyhúzását reklámaló sorai nem bennünket illetnek, miután a ki-sebbségi hírlapírók sorsjegyhúzását ezideig még nem rendeztek. Szíveskedjék talán panaszával a Román Hírlapírók kolozsvári szindikátusához fordulni, ahol bizonyos magyarázatot fognak adni önöknek.

A TEVE

— REGENY —

43

Irta: LAKATOS LÁSZLÓ

És nagyon boldogok lehetnek, ha a ti temetéseken csak egy olyan őszinte szív is lesz, mint most itt az enyém. Tölem piszkolhatjátok a szájakatokat. És ha talán tévedek (bár nem tévedek!), ha csakugyan nem volt nagy ember, csak egy szegény bűnös — akkor is. Mindnyájan azok vagyunk és ő volt — ő, az Ilona apja. Én szenvedtem tőle és szerettem és most meg-síratom és hogy meghalt, fáj nekem, mint szegény apám óta senki más ember halála. Lehet, hogy ostoba vagyok. Sőt, egészen biztosan az vagyok: ostoba. Sőt még ostobább, mint hiszitek. Hogy mennvire ostoba, csak én tudom. De végre is szerettem és ennyi fenevad között, kell, hogy legyen egy hü kutya is, akit csak a pecér tud elhurcolni gazdája sirja mellől. Ez az! A gazdám volt. Drága, áldott, jó gazdám.

Erdős ur persze eljött a temetésre. Ő sem utazott el. Velünk jött, autótól küldött nekünk és kint, a temetőben, nem mozdult a legközelebbi család mellől. Mutatta, hogy kint mellettünk és azt hitte, hogy ezzel valami különösen szép cselekedet. Lehet, hogy másokat megcsalt, de engem nem. Igen, mert mások tévedtek szegény apósomat illetően, de ez az ember, ez az Erdős ur, igen jól ösmerte őt és éppen úgy tudhatta, hogy milyen derék és jó embert temet, akár csak én. Ő ne tudta volna! Hiszen valamikor feleségül akarta venni a lányát, a Tátrában pedig mindennap kétszer is ült az asztalánál. Ez az Erdős ur most is jól tudja, hogy ki volt Michaelis Gusztáv és hogy milyen fájdalmas dicsőség az ő koporsójához lenni közel. És most kihasználja a gyászt, az ünnepséget és a megatódást. Kisajátít magának egy darab emléket és tisztességet. Ilonának, amikor az valósággal szédül a fájdalomtól, a karját nyújtja. De csak nyújtja, mert Ilona szerencsére nem fogadja el. Nem engedi, hogy itt egy Erdős ur támogassa őt. A monogramos zsebkendőt persze Erdős ur is a szeméhez nyomja. Sírn, azt tudsz, te zsvány. Sírn, de nem kerül pénzedbe. Bezzeg, amikor a hi-telezők szorongatták őt! És ha száz koronával meg lehetett volna őt menteni, tudom, akkor is csak kilencvenkilencet adsz, hogy ő elbukjon a hiányzó századikon, a századikon, ami nincs és te, a te hangos köhögésedet gyakorolhassd egy ember fölött, aki elesett. Szép egy állat vagy. En-gem nyomorultat, bezzeg tudsz segíteni, meleg sportruhát veszel nekem, szegescipót és lódenkalapot. Igen, mert én a barátod vagyok. Ilyen alulról szeded fel a barátaidat! De amikor néhány váltó volt esedékes, amikor arról volt szó, hogy föl-érjél ő hozzá, akkor görcs állt be a lábába és nem mozdultál. Pedig tudsz te kapaszkodni, ha akarsz.

Elemér Miklós is ott volt. Nagyon elegáns volt, kifogástalan feketében. Autón

jött. Honnan vette? Én nem tudom. Talán kölcsön kérte a rája való pénzt, azt is, amin egy pompás koszorút küldött, talán csalta vagy lopta. — én nem tudom. Nem is bánom. Sőt! Mentől nehezebben mentől kínosabban, mentől csunyábban szerezte a pénzt, én most annál többre becslöm őt. És mélyen megemeltém előtte a kalapomat. Most csak nem fog félreérteni. Csak nem hiszi, hogy a bolondot játszom ezen a helyen, ahol csak okosság van, némaság és szomorúság. Nem értett félre. Visszaköszönt nekem, mintha én is ember volnék, sőt némi habozás után hozzám lépett és a kezét nyújtotta.

— Fogadja kérem részvételemet, — mondta és én szerettem volna lehajolni, hogy megcsókoljam kezén a fekete keztyűt.

(Folyt. köv.)

Sonnenfeld Adolf R.-T. Dobozyára
Tisztelettel hozzuk meg-
rendelőink tudomá-
sára, hogy

dobozgyári üzemünk

szeptember első két hetében

átköltözés miatti szünetelni fog,
éppen azért kérjük sürgős rendeléseket ok-
vetlenül még e hét folyamán hozzánk jut-
tatni, hogy azokat még átköltözés előtt le-
bonyolíthassuk. Telefon: 11-08.

Kiváló tisztelettel:

Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság

JEGYTISZTÍTÓ
ÜZLET BAZÁR, ÉPÜLET
SZINHAZ OLDAL
EIVALLAL
RUHATISZTÍTÁST ÉS
VASALÁST
BORGOS SAMUEL

DENGELEGI ÁRMIN

Bádogos és vízvezeték szakiparos

Vízvezetési felszerelésekben

állandó nagy raktár

Központi lerakat:

Telep:

Szrada Sf. Ladislau 17.
(Körös-utca)

Szrada Clujului 44.
(Kolozsvári-utca)

Telefon sz. 6-71. Telefon sz. 5-79.

COCOLIVE
A LEGFINOMABB PIPERE-
SZAPPAN
FŐRAKTÁR: COCOLIVE KISINEU.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

"De modoru" jeligré levél van a kiadóban. 419

Oktatás

Látni nyelvből rendes v. magántanulókat állandó előkészítésre vagy javító vizsgára elvált nagy gyakorlati bíró szaktanár. Cím kiadóban. 424

Angol órákat venének perfect egyéntől. Ajánlatokat "Banktisztviselők" jeligré kiadóba kérünk. 428

LAKÁS

Könn bejárati discret burorozott szobát keresek havonta tiszta tartózkodásra bel- vagy külvárosban. Ajánlatokat a Hegedűs Hirliroda "vidéki földbírók" jeligré alatt továbbít. 427

Ellátás

Teljes ellátásra vállalkozunk a város központjában zongorahasználatú intelligens izr urinól, jobb házból való 10-12 éves leánykát Berger Antalné Oradea-Mare str. Gojdu 42 L. 381

Alkalmazás

Mindenest keres az izr. leánykát Strada Homa (Báthory-utca) 18. 410

Szociális intelligens deutsches Fräulein mit gute Bekandlung Dr. Löblé, Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 6. 414H

Okleveles gazdatiszt, szakvizsgázott erdővédőt alást keres, a d. gazdaság vagy erdőteremtő. Cím a kiadóban. 420

Szobaleányt keresek azonnali. Dr. Békefiné, Károly herceg (Szilgyi-Dezso) utca 6. 412

Textil és rövidúras segéd alást keres. Cím: "Megbízható" jeligré a kiadóba kéri. 434

Bármiféle irodai munkát, könyvelést, román levelezést is d. e. 8-1-ig azonnali vállalok. Cím a kiadóban. 425

Állásból elbocsátott teljesen megbízható kisebb mező és szőlőgazdaság önálló kezelésére azonnali felvéteték. Vlahuța 56. 436

Lakatos tanuló jó fizetésével felvétetnek. Szántó Dezsőné Vecsey-utca 8. 431

Retouschör elsőrangumunkaerő kerestek azonnali "segítetere. Salon fényképeszen műterem, Sas passage. 429H

Levelezésben, könyvelésben gyakorlati nő keresek. Írásbeli ajánlatot Bozsák sodromszövedőhöz Strada Gojdu 57) kérek. 436

Pericot megbízható főzőné szeptember elsejére dr. Kovácsnál (Szilgyi-Dezso-utca 9) felvéteték. 437

Vezető állásban lévő, 14 évi gyakorlati rendelő vezető bizalmasi tisztviselő alást keres. Párkás, Str. Péter-utca 14-a. 440H

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHAK
"INDUSTRIA" RUHAÜZEM
ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Adás-vétel

Hosszú fekete plüch bunda biberette prémmel, egy szürke róka boa jó állapotban eladó. — Ugyanott megvételre kerestek magyar-francia Plätz nyelvtan első kötet. Cuza Voda (Szacsavay)-u. 19 szám. 422

Eladó egy férfi és női ülőhegy Zárda-utcai zsidó templomban. Értekezhetni Steinschreiberné fodrászüzletében. 422

Hemokfutó kocsit egy lovas megvételre kerestek. Cím a kiadóba. 423

Eladó gyermekágy sodronnyal. Uri-utca 15. H. 16. 430

Blotch-Opus 55 és 59 használtat veszek. — Hegedűs Hirliroda. 433

Egy jó karban lévő pedálos cimbalom eladó. Értekezni dél alatt, Templom-ter 7. szám. Ny

Esőernyő

Rosenberg
Testvérek
N. Iorga (Zöldia-utca) 8
Behúzás gyorsan készül

Olcsóbb mint a külföldi áru.

Saját gyártmány

szekrény- papirokból

kérjen árajánlatot

SUNFIELD-től

Oradea-Mare, Str. Vlahuța 29.

Értesítés. A nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy egy éves külföldi tanulmányutól hazatérve, női divat szalonomat megnyitottam, Vlahuța (Szent János-utca 12. szám) alatt megnyitottam. — Távollétem alatt résztvettem a párisi és milánói technológián, hol izléses model kreáció s elsőrendű szabást tanulmányoztam. — Egyben értesítem az érdeklődőket, hogy folyó hó 20-tól kezdődőleg 6 hetes szakszerű női és férfi szabászat tanfolyamot kezdek, a legújabb francia szabást a legelkülönösebben betanított. Értekezni szalonomban lehet. Továbbra is szolid árak s ambiciós kiszolgálás mellett szíves pártfogást kér

FÜLÖP DÁNIEL, női szabó

Str. Vlahuța (Szent János-utca) 12. sz. alatt

Matula-féle üzlet megnyitott

Vas és konyhafelszerelések, valamint lak és festékekből óriási raktár. Selejtecs árak olcsón kiadásitnak.

Fő-utca 2. (Huzella mellett)

Elsőrangú kosztümöket, kabátokat
ANGOL ÉS FRANCIA RUHÁKAT
a legújabb divat szerint
meglehető szolid árban készit
VALENTIN NŐI DIVATTERME
Kórház-utca 17.

Tisztelettel értesítem t. ügyfeleimet, hogy irodámat Szt. János-utca 1 alól Dr. Berkovics Ferenc-utca 64. szám alá saját házamba helyeztem át. Továbbra is vállalkozom utlevélvizum ügyeket, bármilyen kényes természetű megfigyeléseket, ingatlanok adásvételét, valamint bármilyen más megbízást a legmérsékeltetbb díjazás mellett. Levelekre azonnal válaszolok

Pércsy Ferenc
kereskedelmi vállalata
Str. Dr. Berkovics Ferenc 64

H. ARONSOHN & Co. Braşov.

Szállítási vállalat :: Vámolás :: Raktározás
Bútorszállítás :: Biztosítás :: Incasso.
Alapított 1830-ban. Alapított 1830-ban.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.

Eladó elegáns női szürke szövet ruha kisebb alakra. Waldné. Str. Gojdu Beóthi Ódón-utca 8. 426

Eladó ebédli, háló urnszoba, gaderob szekrény, átló fűtő, képek, hosszú zongora, üldőkák kazánai, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-utca) 30. sz., jobbra Szász 285H

Sarokház a város legforgalmasabb részén, vendéglős korcsma joggal családok miatt sürgősen eladó. Értekezhetni Radovitsná, Vitéz-utca 20. 438

Eladó kisebb ketszobás magánház, azonnal beköltöztethető. Str. Hodossy 11. 439

Eladó kézmunka stórok, függönyök, fehér színes és arany terítők, nagyon szép filé munkák, csipkék, betétek és motívok, kötött terítők, kicsik és nagyok diványpárna montrozatlan kicsi kelin terítők, szekrény csikok. Zsebkendők, leibhenek, álló lámpaernyő, szőnyegek, perzsa, szalma és agaman, 23 m. tinom tumburgi vázson, 12 szeméyes ekező szervíz és egy 6 szeméyes ezüst szervíz, goblen kép, selyem horgolt dedikálók, selyem rojtos kendő kötött csipke. Regele Ferdinand (Rákóczi-utca) 30 sz. jobbra SZÁSZ. 28TH

Azonnal eladó és átvenhető üzembem megtekintés barnaikor egy 3 sz. fel tornás Pross-Büssing teherautó, teljesen jó karban. Markovics Sándor szállítópál, Szilagyssomlyón. 421

40-es fűtőcípők jó állapotban olcsón eladók. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 43., ajtó 3. 374

KÖNYV

Őszi, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és férfi tehermenetek 250-600 leig izlésesen készülnek a legyszerűbbtől a legdivatosabbig. Nilgésztelep 100-62 Schwartz-ház. 340

Pilase és gouvre munkák nagyon olcsó árban készülnek. Strada Alexandrii (Teleki-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny

Útlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, — Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Brăjanu (Szaniszló-utca) 25. Férveleek este fél 8-ig.

Harisunya stoppolást fehérnemű, és minden felsőruha javítás és varrást jutányos áron vállal Horváth Sándorné Huszár-utca 1. 389

Fehérnemű varró nő fehérnemű varrást vállal házánál is olcsón. Cím: Rotterné, Strada Cogălniceanu (Váradi Zsigmond-utca) 15. szám. 377

Perzsaszőnyeg

készítéséhez garantált napállo mosható nyapufonalat minden minőségben és szímben legolcsóbb gyári árban azonnal raktárról szállít

„ORIENT”
perzsaszőnyeg szövőgyár
Simleut-Silvaniei.